

Jak moc je Nymburk v Evropě?

16.3.2009 Literární noviny str. 7 Civilizace

MILAN SMRŽ

Česká města a regiony jdou na poli zelené energie na ruku státu místo své vlastní budoucnosti.

Zdánlivě nesmyslná otázka v titulku není parafrází nabubřelých pražských bonmotů typu „Balkán začíná za Kolínem“. Zachycuje mnohem nebezpečnější postoj. V Nymburském deníku byl druhého března uveřejněn článek o záměru městského zastupitelstva zakázat na svém katastru výstavbu fotovoltaických a **větrných elektráren**.

Závazkem České republiky k Evropské unii je osm procent obnovitelné elektřiny do roku 2010. Z mnoha stran se ozývá, že tento závazek asi nesplníme. Žádný div, když máme Ministerstvo průmyslu a obchodu v čele s ministrem, který **obnovitelným zdrojům** nefandí, vládu, jež nepřistoupila k nové mezinárodní organizaci pro obnovitelnou energii IRENA, a prezidenta, jenž je vysmívaným klimaskeptikem.

Státní versus lokální

Rozhodnutí nymburského zastupitelstva je přesto pravděpodobně evropským unikátem. Jsou to právě města a obce v mnoha zemích západní Evropy, především v Německu, Rakousku, Švýcarsku, Dánsku a Španělsku, jež podporují výstavbu **obnovitelných zdrojů**, získávají zpět městské sítě a poskytují všemožnou podporu instalacím **obnovitelných zdrojů** energie. V České republice se tak výjimečně angažuje město Litoměřice.

Konkrétních příkladů bychom mohli jmenovat mnoho – od městských podniků v bavorském Schönau, kde občané vykoupili městskou elektrickou síť, aby se dala co nejlépe adaptovat pro připojování **obnovitelných zdrojů**, přes **energeticky nezávislý** mikroregion Mureck v rakouském Štýrsku až po odstartovaný záměr města Mnichov – má skoro půldruhého milionu obyvatel – pokrývat podstatnou část spotřeby z **obnovitelných zdrojů**, z toho polovinu spotřeby domácností z fotovoltaiky. Zmiňme ještě městskou vyhlášku španělské Barcelony, kde pod sankcí ukládají každému vlastníku domu při rekonstrukci střechy integrovat prvky sluneční **energetiky**. Obnovitelná energie se v mnoha obcích a městech stává lokálním zájmem a hrdostí. Co může být chybného na tom, mít svou vlastní místní energii? **Obnovitelné zdroje**, především sluneční a větrné, jsou čisté a bezpečné. Neprodukují žádné emise a poskytují lokálně vázaná pracovní místa při výstavbě a provozu.

Je smutné, že v českých regionech, kde by mohly a měly mít zásadní podporu, se **obnovitelné zdroje** prosazují s takovými obtížemi. Co je byť těžce pochopitelné z hlediska státu jako majoritního podílníka **energetického monopolu**, je ovšem zcela nepochopitelné z hlediska lokálního zastupitelstva. Stát, který podporuje výrobu elektřiny z **obnovitelných zdrojů** mimo svůj sektor pouze v minimální míře, je následován mnohými krajskými i nižšími zastupitelstvy odmítajícími výstavbu **obnovitelných zdrojů** na svém území. Avšak co je zájmem mocenských struktur státu a velkých ekonomických subjektů, se nutně nemusí shodovat s lokálním zájmem – právě naopak, jak dokazují nesčetné příklady. Záměr nymburského zastupitelstva nedovolit výstavbu **elektráren** na školních a podnikových střechách je smutným nepochopením lokálního významu **obnovitelných zdrojů**.

Rozhodují argumenty, ale které?

Článek v Nymburském deníku argumentuje nutností výstavby „záskokové“ **tepelné elektrárny** na každou nespojitě pracující **elektrárnu** fotovoltaickou. Jedná se o tradiční argument používaný velkými **energetickými koncerny**, o vžitý omyl, jež vyvrátily studie i praktické experimenty vědeckých ústavů, například německého Fraunhoferova Institutu **energetických systémů**. Vždyť ani spotřeba, ani výroba v soudobých konvenčních **elektrárnách** není konstantní a mění se mnohdy dramatickým způsobem, velké **elektrárny** mají plánované i neplánované odstávky. Jako bychom toho nebyli každou chvíli svědky. **Energetický systém** musí být schopen regulovat okamžité odstávky celých bloků **jaderných elektráren** o výkonu tisíckrát vyšším, než je výkon veliké fotovoltaické **elektrárny**. Současný fosilní **jaderný energetický systém** má dva nezpochybnitelné principiální limity: vyčerpatelnost a **ekologické následky**. Ukazují to nezávislé studie i život sám nejen v průmyslových zemích Severu, ale všude, kde se základním pojmem stala udržitelnost. Mladí lidé, kteří dnes chodí do školy, v dospělosti stanou před problémem nedostatku konvenčních **energetických zdrojů** a budou se muset vydat cestou obnovitelné **energetiky** a hospodářství. Styl rozhodování, jaký předvedlo zastupitelstvo města Nymburk, jim cestu k potřebné změně rozhodně neusnadňuje.